

Влиянието на Орфей върху бебетата

Музиката е неизменна част от нашия живот. Любопитното е, че едва през последните години започваме да разбираме каква роля тя оказва върху възприятията на човека и личностното развитие. Послед-

ните проучвания показват, че звуковата култура започва да се формира у бебето още преди раждането, а самото развитие на детето, неговото усещане „къде съм аз в света“ зависи от правилното ориентиране откъде идват звуковите вълни. Това и още много любопитни факти по темата научихме от **Алан Хийт**, международен представител на Advanced Brain Technologies, който гостува в България по покана на Олга Георгиева, логопед, управител на логопедичния център „Логос АБВ“. Лекторът обучава български специалисти – логопеди и психолози, по проекта Listening Program, метод, който използва музика и звукова стимулация за развитието на човешката моторика и сетива.

Алан, какво представлява проектът Listening Program?

Listening Program е проект, стартиран през 1999 г. Базира се на 50-годишни проучвания върху влиянието на звука върху човешката физиология. Програмата обединява различни клонове от когнитивната психология, физиологията и неврологията и води началото си от физиотерапевта и съосновател на Института за развитие на човешкия потенциал във Филаделфия Глен Доман. Програмата може да се прилага от всеки. Използва се при деца и възрастни с обучителни затруднения, например

проблеми със слуховата преработка. Развива уменията да слушаме внимателно езика и речта.

Кога е подходящо да започнат заниманията?

Препоръчително е заниманията да започнат от 2-годишна възраст. Програмата представлява звукоstimулация. Бебетата усещат вибрациите на звука през тялото на майката още преди да се родили. Един много любопитен факт. Звукът е вибрация. Вестибуларният апарат се стимулира чрез звуковите трептения. Този важен когнитивен център е с големината на грахово зърно, но има много важна роля. Развива се още около 14–16-ата гестационна седмица. Тази неврологична система интегрира главните движения на тялото. Усетът за гравитация също зависи от нея. Тоест възприятието „къде съм аз в света“.

Каква е връзката между музиката и развитието на бебетата и малките деца?

Много изследвания показват, че още преди раждането, около 24-ата гестационна седмица, бебетата са чувствителни към различните фонети на езика – например сдвойките съгласни „б–п“. Затова, когато майката е живяла в чуждоезична среда, това е предпоставка детето да развие склонност към лесно усвояване на нови езикови кодове. Изследванията показват, че ако майката е чела приказки на бебето още през бременността,

след раждането то разпознава тези приказки и те му действат успокояващо. Същото се случва при слушането на различните стилове музика. Това са доказателства, че бебето съхранява спомените за случващото се преди раждането. Ние разбираме това от поведението на новороденото.

Защо е необходимо игрите на децата да преминават под акомпанимента на музика?

Трябва да възпитаваме възприемчивостта на децата да усещат различни честоти на музикалния спектър. Да ги учим откъде идва звукът около нас. Когато бебето се обръща към източника на звуковите вълни, то става по-спокойно, защото има по-ясна представа за заобикалящата го среда. Много деца в училище не знаят откъде идва звукът и това е твърде стресиращо за тях. Те са здрави деца, но се затрудняват да правят диктовки например. И това е малко известен факт. Затова е важно да се възпитава звуковата култура от най-ранна възраст. Разбира се, това е полезно и в по-късен етап. Когато се работи целенасочено, мозъкът не губи своята „пластичност“.

Каква музика е препоръчителна за бебетата?

Смятало се е, че музиката и речта се възприемат от различни части на мозъка. Сега вече се знае, че има много зони, които работят заедно, докато преработват музиката. Руският учен Михаил Лазаров е извършил важно проучване. Той свирел на пиано, докато бременни жени са се движели в ритъм. Това оказвало много добро влияние върху развитието на вестибуларния апарат на

бебето. Простите движения – вляво и вдясно, нагоре и надолу, спомагат за разбирането на пространствените измерения. Когато са се родили, тези бебета са имали по-високи показатели на развитие на двигателната култура. За малките деца музиката трябва да е много опростена и ритмична. Да включва най-много един или два инструмента. Добре е в стаята да има два говорителя, за да може детето да локализира звука, да се обръща към него и да започне да го предпочита.

Какви видове инструменти са най-подходящи?

Подходящи са всички класически инструменти – цигулка, пиано, виола, виолончело. Много добре влияят природните звукове, например от птиците. Музиката, използвана в Listening Program, включва не повече от 4–5 инструмента. Изпълняват се творби от Моцарт и Вивалди, но са преработени специално за деца, като е съобразено темпото. На всеки диск от програмата музиката е записана с различно темпо – в зависимост от това каква дейност на бебето ще съпровожда. И нещо много важно. Има голяма разлика от това да слушате една и съща мелодия на CD и на mp3. Ако свалите компресирани музикални файлове от интернет в mp3 формат, ще загубите около 80% от звука на мелодията на CD. Това натоварва мозъка. Оказва се, че вестибуларната стимулация помага дори при колики. Това е така, защото се стимулира nervus vagus и това действа добре на стомашно-чревния тракт.

*Разговора провеже **Марин Иванов***

Логопедичният център „Логос АБВ“ предлага CD комплект „Музика за бебета“. Специализираните дискове са предназначени за слушане от самото раждане на бебето до 36-ия месец. Четирите диска в комплекта включват мелодии, които благоприятстват съня или тонизират бебето по време на игра.